

FEMİNİST PORNO OLUR MU?

“Hayır!” ı yapıştırdınız muhtemelen. Ama acele etmeyin. Kadınların porno filmlerde aşağılanmalarına karşı çıkan feministler, kendi pornolarını yarattı. Yazıyor, çekiyor, yönetiyorlar. Bu ay Feminist Porno Ödülleri'nin de 10 yaşına basması vesilesiyle türün öncüsü sayılan **Candida Royalle**'e ulaştık. Eski bir porno yıldızı olan Royalle, 'kadın dostu' porno filmlerini anlattı.

• ÖZLEM NUMANOĞLU ozlem@doganburda.com

Aralık 2014. Viyana'da yapılan TEDx konferansı sahnese, blucin ve Converse'leri içinde enerjik ve sevimli bir kadın geliyor. “Bir porno sahnesi hayal edin” diye başlıyor konuşmasına; “Ne görüyorsunuz? Bir kadın... Sarımsın, daracık bir elbise giymiş, kıpkırmızı dudakları, karpuz kadar göğüsleri var. (...) Bir erkeğe oral seks yapıyor. Niye mi? Çünkü bu kibar adam, otomobili bozulduğu için ona yardım etti. (...) Her şey bitince sahte bir hazla gülümsüyor.” Bu abuk 'hikâye' kahkahalarla karşılanıyor salonda. “İşte” diyor sahnedeki kadın, “Buna 'porno' diyoruz. Ve pornonun değişmesinin vakti geldi.”

İnternette yüzbinlerce kişinin izlediği konuşmasıyla, bireysel #ChangePorn (Pornoyu Değiştir) kampanyasını başlatan ödüllü feminist porno yönetmeni Erika Lust, türün yeni nesil temsilcilerinden biri. “İki kızım var; biri yedi, diğeri dört yaşında. Onların, kendilerine saygılarını ve vücutlarıyla ilgili algılarını Photoshop'lu süpermodellerden ya da seksi, o kötü ve cinsiyetçi porno filmlerden öğrenmelerini istemiyorum” diyor.

Bir grup feministin pornoyu değiştirme savaşı, aslında 30 yıllık bir mesele. 1980'lerde ortaya çıktığında kadın hareketini bıçak gibi ikiye bölen tür, aradığı desteği hemen bulamamıştı. “*Medya başta yargılayıcıydı*” diye anlatıyor feminist pornonun önderi Candida Royalle®, “*Onlara göre bir pornocudan daha kötü bir şey varsa, o da bir kadın pornocuydu!*”

Üniversite yıllarında feminist bir aktivist olan Royalle, bohem bir hayat sürerken kendisini bir anda yetişkin filmleri endüstrisinde bulmuş ve 'pornonun altın çağı' denilen 1970'lerde tam 25 filmde rol almıştı. Bir iç hesaplaşma döneminden sonra kamera arkasına geçti ve kadınların da izleyebileceği erotik filmler çekmek üzere Femme Productions®'ı kurdu. Royalle günümüzde sözü dinlenir bir feminist porno önde-

Yapımcı ve yönetmen

Ana akım pornografiye savaş açan Candida Royalle, 1984'ten bugüne 18 'kadın dostu' yetişkin filmine imza attı.

Royalle setlerde
64 yaşındaki
Candida
Royalle'in (solda)
arşivinden
gönderdiği set
fotoğrafları...

ARTHUR COHEN

ri olarak New York ve Princeton gibi prestijli üniversitelerde, kongrelerde ve konferanslarda konuşmalar yapıyor, CNN ve NBC gibi televizyonlarda görüş bildiriyor, İfade Özgürlüğü İçin Feministler gibi platformlarda rol alıyor.

Seks-pozitif feminizm ve pozitif vücut aktivizminin güçlenmesiyle Batı medyasında da görünür hale gelen feminist pornografiyi anlamak üzere, Royalle'e ulaştık. Türkiye'den bir yayına ilk kez söyleşi verdiğini belirterek bize uzun ve detaylı cevaplar, ayrıca arşivinden fotoğraflar gönderdi.

"PORNO FİLMDE OYNAR MISIN? DEDİKLERİNDE ÖFKELENDİM"
Feminist pornonun öncülerinden biri ka-

bul ediliyorsunuz. Tanım da size mi ait?
Hayır, tanımını bulan medya. Yaptığım iş bana daha çok erotizm gibi geliyor ama şunu anlarım; 'feminist porno' dikkat çekiyor ve medya da zaten bunu istiyor!

'Porno' ve 'feminizm'i bağdaştırmak çok güç. İkiyi nasıl bir araya gelebiliyor?
Evet, 'feminist porno' tanımını çoğu kişiye 'oksimoron' geliyor; birinin öbürüyle ilgisi olamaz gibi! Bana göre feminizm, kendi seçimlerimiz ve gücümüzle ilgili. Bu alanda çalışmayı da kendim seçtim.

Porno sektörüne nasıl girdiniz?
San Francisco'da son derece bohem bir hayat yaşıyordum: Sanat yapıyor, avan-

gart tiyatrolarda oynuyor, caz kulüplerinde söylüyordum. Daha çok para kazanabilmek için çıplak poz vermeye karar verdim. O sırada, "Porno filmlerde oynar mısın?" diye sordular. Hiç bu tür bir film izlememiştim; öfkeyle çekip gittim. Ama erkek arkadaşım işi denemeye karar verdi. Onu ziyarette gittiğimde, setin profesyonelliği ve insanların çekiciliğinden etkilendim. Verdikleri para da, zor durumdaki bir aktris için iyiydi. O günlerde sekse dair kültürel tutum da son derece açıktı ve ölümcül hastalıklar yoktu.

Kamera arkasına geçip, feminist porno çekme kararını nasıl verdiniz?
O dönemde porno filmlerin çoğu seks-negatifti; kadınların bakış açısı-

nı ve cinsel olarak hoşlandıkları şeyleri yansıtmıyordu. 1960'ların sonu, 1970'lerin başında, kadın hareketinin etkisiyle kadınlar konuya merak sarmıştı. Ev videosunun icadıyla bu filmlere evlerinde rahatça göz atabilirlerdi. Ama onlar için üretilmiş hiçbir şey yoktu. Kimsenin önem vermediği yeni bir pazar gördüm ve bu boşluğu doldurabileceğimi fark ettim. Erkekler için olduğu düşünülen bir türe kadın sesini dâhil etmek politik açıdan da meydan okuyucuydu.

KADINLAR NE İSTİYOR?

Ve 1984'ten beri feminist porno filmleri yazıp yönetmeye başladınız. Kadınlar bu filmlerde neler görmek istiyor?

Eskiden bu gibi genellemeler yapmak kolaydı. Kadınların 'romantizm istediği' kanısı yaygındı. Ama artık şu fark ediliyor: Her kadın kalp ve çiçek istemiyor, hatta çoğunun seks fantezileri var. Bazı kadınlar sert ve edepsiz şeyleri sever, bazıları yumuşak ve şefkatli olanları... Ama çoğu, bir hikâye arar. Bir erkeği gördüğü anda dizlerinin üzerine çöken bir kadınsa, olup bitenlere dair fikri olsun ister: "Kim bu insanlar? Niye birlikteler? Birbirlerine karşı ne hissediyorlar? Niye sevişmek istiyorlar?" gibi...

Feminist pornoda kırmızı çizgiler, kabul edilemezler var mı?

Bu kuralları kimin koyabileceğini bilmiyorum. Kendi adıma konuşmam gerekirse; ben ve ilk zamanlardaki ortağım Lauren (Neimi) bir konuda anlaşmıştık: Filmlerde erkeğin aktrisin vücuduna, özellikle de yüzüne boşaldığı sahneler olmayacaktı. Filmlerimin yüzde 99'unda böyle sahneler yoktur. Bir de, çok dikkatle ele alınması gereken 'tecavüz fantezileri' meselesi var.

DOĞAL KADINLARLA ÇALIŞIYOR
Bir porno yıldızı stereotipi var: Kocaman göğüsleri olan, çoğunlukla sarışın, aşırı makyajlı ve tabii seks bağımlısı. Sizin

filmlerinizdeki kadınlar da böyle mi?

Stereotiplerden birini atlamışsınız: Teşhirci kadınlar! Ki ben kesinlikle onlardan biri değildim. Estetik meselesine gelince... Her kadının görünüşünü değiştirmeye ve kendisini nasıl istiyorsa öyle göstermeye hakkı var ve bunu önemsiyorum. Bense, doğal kadınlarla çalışmayı tercih ediyorum çünkü izleyicilere bir kadının sevilir ya da arzulanabilir olması için 'belli bir şekilde görünmesi gerektiği' ya da daha kötüsü; 'mükemmel olması gerektiği' mesajını vermek istemiyorum!

Siz oyuncularınızı nasıl seçiyorsunuz?

Adamın biri kocaman bir penisi olduğu için benden iş isterse, o saniye ilgi alanımdan çıkar! Seçmelerde, oyuncuların ellerini nasıl kullandığına ve karşı cinsi gerçekten sevip sevmediğine bakarım.

Bir filmi çekmek ne kadar vakit alıyor?

Diyaloglara ve metnin karmaşıklığına bağlı olarak dört gün de sürebilir, bir hafta da... Bir yetişkin filmi için bir hafta uzun süredir!

OYUNCULARI HOR GÖREN YÖNETMENLER

1970'lerden bu yana yetişkin filmleri sektöründesiniz. Bir kadın olarak bu nasıl bir deneyim?

Kiminle çalıştığınıza bağlı. Ciddiyetle çalışıp, profesyonel bir iş ortaya koymak isteyen yapımcı ve yönetmenler de var, tek derdi birkaç dolar kazanmak olup yaptıkları işten utananlar da... İkinci gruptakiler, kendi özsaygısızlıklarını ekibe de yansıtır. Özellikle oyunculara kötü ve saygısızca davranırlar. Onlara kendileri ve yapmakta oldukları şeyle ilgili kötü hissettirirler. Bazen de film ekibi, erkek oyuncularını hor görür ve acımasız davranır; sebebi aktörlerin hayatlarını penisleriyle kazanmasıdır. Benim tecrübelerim ikisinin karışımı. Kendimi berbat hissettiren yönetmen-

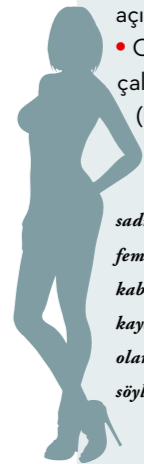
Feminist pornonun kuralları

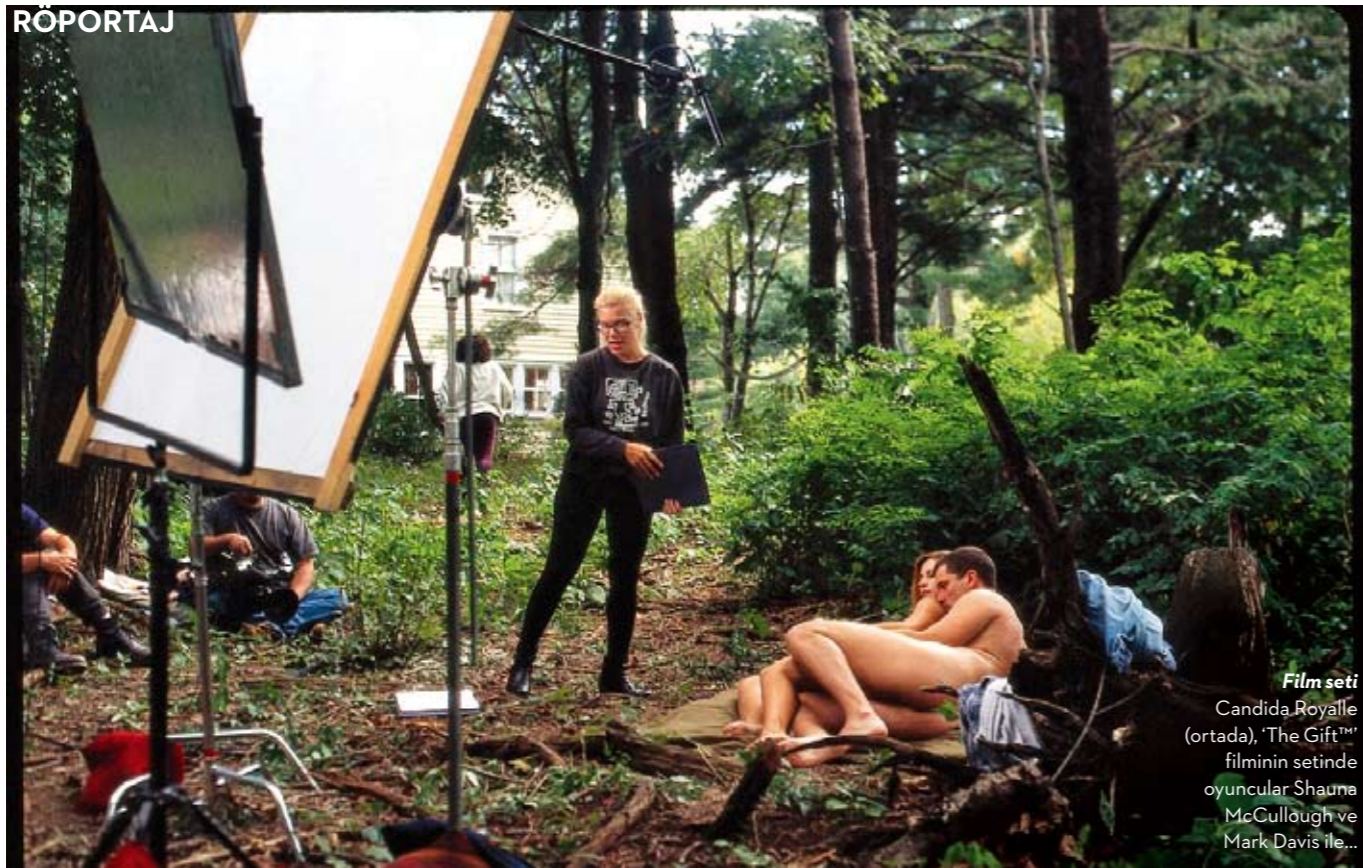

Bir filmin 'feminist porno' sayılabilmesi için asgari şartlar: kadın cinselliğini seks-pozitif bakış açısıyla ele alması, çeşitli cinsel ifadeleri aktarması ve yapım sürecinde prodüktör, yönetmen ya da kameraman olarak kadınların yer alması. Ama Candida Royalle, "Kadınların yönettiği ve hiçbir şekilde 'Feminist porno' diyemeyeceğim tonla film izledim" diyor. Feminist porno ödülleri veren PorYes'e göre ise, şu kriterler özellikle önemli:

- Kadını aşağılayan, insanlık dışı muamelelere yer verilmemesi,
- Prodüksiyon kalitesi (hikâyeleştirme, ışık, kamera açıları vb.),
- Sevgiyle ilgili ifadelerin kullanılması,
- Farklı vücut tipleri, yaşlar, kökenler, cinsiyetler ve seksüel yönelimlere yer verilmesi,
- Gerçek ses kayıtlarının kullanılması; seslendirmeye orijinal seslerde değişiklik yapılmaması,
- Erkeğin boşalma anının doğrudan gösterilmemesi,
- Orgazmın nihai hedef olarak belirlenmemesi,
- Cinsellikle ilgili yeni bakış açılarının yer verilmesi,
- Oyuncuların etik şartlarda çalışması ve güvenli seks (bazı filmlerde prezervatif kullanılıyor).

* FPA, kurgusal olması kaydıyla sadizm/mazoşizm unsurlarını da feminist porno sınırları içinde kabul ediyor. Rızaya dayalı olması kaydıyla bunu şiddet ya da istismar olarak değerlendirmediklerini söylüyorlar.

Film seti
Candida Royalle
(ortada), 'The Gift™'
filminin setinde
oyuncular Shauna
McCullough ve
Mark Davis ile...

ler oldu. Geriye dönüp baktığımda, bunun bana kamera arkasına geçme fikrini verdiğini söyleyebilirim.

Siz sektörün kurallarını değiştirdiniz mi?

Oyunculara muamele, yeteneğe, seyirciye saygı konusunda kesinlikle evet. Seyirciye bir tutam pislik fırlatıp, mutlu olmalarını bekleyemezsiniz.

PORNO KARŞITI FEMİNİSTLERLE KAFKA KAFAYA MÜCADELE
İşinizi sanat olarak görüyor musunuz?

Evet, filmlerim sanatın bir formu. Sanata yetenekli öğrencilerin gittiği bir lisede okudum, sonra da ses ve dans becerisi isteyen bir üniversiteyi bitirdim. Şimdi de kendimi filmlerle ifade ediyorum ve yaptığım işin, tıpkı öncelikler gibi, kabul görmesini talep ediyorum. Ben yaratıcı biriyim; hiçbir zaman standart pornonun kopyası erotik filmler çekmedim. Yetişkin filmleri endüstrisinde çalışmaya devam etmemin tek sebebi, bu fikri zorlayıcı ve meydan okuyucu bulmamdı.

Bir feminist porno önderi olarak, kariyeriniz boyunca size parmak sallayan pornografi karşıtı feministlerle muhafazakârla mücadele etmiş olmanız. Bütün o yıllar nasıldı?

Çok da kötü değildi. Başta, feministlere bize daha çok destek vermedikleri için kızgındım. New York'taki Ulusal Kadın Organizasyonu'ndan (NOW) yetkilileri evime davet edip, onlara, yakın 'jinekolojik' planlar içeren, boşalma sahneleri olan tipik bir porno klibini, sonra da benim çektiğim bir filmi izlettim. Filmimi, standart pornodan 'farklı' buldular, birkaç pozitif şey daha söylediler. Büyük olaydı! Kariyerim boyunca porno karşıtı feministlerle talk show'lara çıktım. Bu kadınlarla tartışmak hoşlanacağınız bir şey değil; çok stresliydi. Gerçekleri kendi argümanlarına göre çarpıtmalarından nefret ettim. Ama onlara direndim. Zamanla seks-pozitif feministlerinin artmasıyla hareketleri hız kaybetti.

"BİR PARÇA UTANÇ VE PİŞMANLIK DUYDUM"
Kariyer seçiminizden ötürü pişmanlık duyduğunuz oldu mu?

Epey iç hesaplaşma yaşadım. Elbette bir parça utanç ve pişmanlık duydum. Kendime sert sorular sormak, bir yandan da

Feminist porno ödülleri

FEMİNİST PORNO ÖDÜLLERİ (FPA):

Toronto'daki ödül töreni, türün önde gelenlerinin buluşma noktası. Hikâyesi şöyle: Feministlerin işlettiği 'kadın dostu' seks oyuncakları dükkânı Good for Her, bundan 10 yıl önce ana akım porno filmleri eleştirip durmaktan başka bir şey yapmaya karar verdi ve feminist porno sektörünü teşvik için ödül vermeye başladı. İlk kez 2006'da düzenlendiğinde küçük çaplı bir organizasyon olan FPA, artık 10 yaşında ve her yıl yüzlerce porno film oyuncusunu, yönetmeni, yapımcıyı, akademisyeni, gazeteciyi ve hayranı buluşturuyor. Sıra dışı organizasyon sırasında marjinal partiler de yapılıyor; Toronto Üniversitesi'nde ciddi feminist porno konferansları da...

PORYES: FPA'nın Avrupa versiyonu. Avrupa'nın ilk kadın odaklı seks girişimi Sexclusivitaeten cinsel iletişim merkezinin ön ayak olduğu PorYes'in ilki 2009'da Berlin'de düzenlendi.

78.9 milyar

Dünyada bir yılda görüntülenen porno video sayısı.

11 Yeryüzündeki her bir kişi yılda 11 porno video izliyor.

% 635

Türkiye'de bir yıl içinde mobil cihazlardan yapılan porno trafiğindeki artış oranı (Türkiye bu kategoride liste başı).

Kaynak: İnternetin en büyük porno içerik sitesi Pornhub'ın 2014 raporu. Veriler, sadece bu siteyi kapsıyor.

ait olduğumuz kültürün pornoyla ilgili fikirlerine aldırılmayıp, aslında benim ne düşündüğümü bulmak zorundaydım. Seçimlerimden emin olmak için terapist de gittim. Bu uzun bir süreçti ve sonuçta yaptığının kesinlikle yanlış olmadığına karar verdim. Çeşitli kabiliyetleri olan biriyim ve hayatta pek çok şey yapabilirdim. Bu kadar tartışmalı olmayan bir kariyer seçseydim hayatımın nasıl olacağını nasıl merak etmeyebilirdim ki?

Üniversitelerde ve konferanslarda konuşmalar yapıyorsunuz. Size en çok ne soruyorlar?

"Senin gibi 'sevimli' bir kız nasıl porno yapar?"!!!

'Porno' internette en çok aranan kelimelerden biri. Bununla ilgili yorumunuz ne?

'Yasak meyve'yi bilirsiniz: Bir şeyin kötü, kirlili, yasak, yanlış olduğu düşünüldükçe, daha çok kişi ona bakmak isteyecektir!

Kim Kardashian'ın kalçaları hakkında günlerce konuşulan bir çağda yaşıyoruz. Herkes 'seksi' ve 'ateşli' olmak istiyor. Plastik cerrahi operasyonları patlama yapıyor. Her yerde karşımıza seks ve çağrışımları çıkıyor. Bu psikolojiyi sağlıklı buluyor musunuz?

Hayır. Giderek narsist, kendine düşkün ve sığ oluyoruz ve özendiğimiz insanlar da tam olarak böyle! Bunun adı 'ünlü kültürü'; herkes sadece ünlü olmak için ünlü olmak istiyor. Genç kızlara hayatta ne yapmak istediklerini soruyorsunuz ve birçoğu sadece "Ünlü olmak" cevabını veriyor. Ne için ünlü? Kimbilir?! Bir işte çalışmak istemiyorlar; mükemmel makyaj yapmayı öğrenmek, müthiş kıyafetler giyip, sosyal medya sitelerinden 'arkadaş' edinmek, bütün o tatlı arkadaşlarıyla fotoğraflarını paylaşmak ve bir sürü selfie çekmek istiyorlar. Daha kötüsü ve ciddişi: Bence kızlar ve genç kadınlar, yeterli derecede seks eğitimi almadan (tabii eğer alıyorsa!), çok genç yaşlardan itibaren aşırı derecede cinselliğe maruz kalıyorlar. Bu Batı kültüründe yıkıcı bir trend; genç kızlar kendilerini enfeksiyonlardan, AIDS'ten ve hamilelikten nasıl koruyacaklarını bile bilmezken, cinsel olarak atak görünmekle ilgileniyorlar. Ben genç bir feministken en azından seksle ilgili kitaplar okurdum; sadece kendimizi nasıl koruyacağımızı değil, seksten zevk almanın hakkımız olduğunu da öğrenmiştik! Seksi sadece erkekler üzerinde performe etmiyorduk, onların da bizi tatmin etmesini istiyorduk! Ariel Levy'nin 'Şovenist Dişi Domuzlar' kitabı bu bakımdan önemlidir. ■

1980'lerin 'seks savaşları'

Yıl 1984. New York'taki pornografi karşıtı yürüyüşte bir protestocu 'Porno kadınları aşağılar' pankartı taşıyor (üstte). Feminist porno önderi Candida Royalle film icabı 'Kahrolsun kötü porno' eyleminde (altta sağda).

